

**Tervolan kunta**  
**Arviointikertomus 2021**

## **ALKUSANAT**

Tarkastuslautakunta esittää tässä arviointikertomuksessa arvionsa siitä, ovatko Tervolan kunnanvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Tarkastuslautakunta esittää arvionsa myös tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta toiminnan järjestämisessä.

Arvioinnissa lähtökohdaksi on otettu Tervolan kunnanvaltuuston 10.12.2020 hyväksymä talousarvio. Talousarviossa valtuusto hyväksyi kunnan sekä eräiden keskeisten konserniyhteisöjen tavoitteet vuodelle 2021.

Arviointi perustuu ensisijaisesti tietoihin, jotka esitetään Tervolan kunnanhallituksen 31.3.2022 allekirjoittamassa tilinpäätöksessä. Tarkastuslautakunta on hankkinut seurantatietoa toimielinseurannalla sekä vastuuhenkilöiden kuulemisilla.

## 1. TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät on määritelty kuntalain 121 §:ssä. Tarkastuslautakunnan on valmistettava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä **arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.** Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Tervolan kunnanvaltuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan vuosiksi 2021–2024 seuraavat henkilöt:

### Jäsen

Matti Vaajoensuu, puheenjohtaja  
Juha Volotinen, varapuheenjohtaja  
Arja Heikkinen  
Paula Karjalainen  
Maija-Liisa Ekorre

### Henk.koht.varajäsen

Juhani Lampela  
Martti Lehtinen  
Hanna Pesonen (Teija Mäkipeura)  
Toini Juntunen  
Hilkka Ollikkala

Lautakunnan sihteerinä on toiminut Anne Räisänen JHT, KHT Ernst & Young Oy:stä.

Tarkastuslautakunta on syksyllä 2021 laatinut arviointisuunnitelman toimikaudekseen. Arviointisuunnitelman mukaisina painopistealueina vuodelle 2021 on ollut sosiaali- ja terveyslautakunnan alaiset sosiaali- ja terveystoimen johto sekä erikoissairaanhoidon, teknisen lautakunnan alaiset tekninen johto ja kiinteistöt sekä sivistyslautakunnan alainen varhaiskasvatus. Hallinto-osaston alaisista toiminnoista on arvioitu elinkeinojen kehittämistä. Lisäksi arvioitiin kuntakonsernin yhtiöistä Tervolan Vuokratalot Oy:tä ja Tervolan Vesi Oy:tä.

Arvioinnin suorittamiseksi lautakunta on kokoontunut yhteensä 7 kertaa, kuullut toiminnasta vastaavia viranhaltijoita ja tutustunut arvioitavia toimintoja koskeviin vertailutietoihin. Lisäksi kunnanjohtaja Mika Simoska on esitellyt tarkastuslautakunnalle tilinpäätöksen vuodelta 2021 sekä talousarvion vuodelle 2022. Toimitusjohtaja Jarno Lumimäki on esitellyt Tervolan Vuokratalot Oy:n ja Tervolan Vesi Oy:n toimintaa.

Tervolan kunnanhallitus on hyväksynyt tilinpäätöksen 31.3.2022. Tarkastuslautakunta toteaa, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan kunnan taloudesta ja hallinnosta. Asetetut taloudelliset tavoitteet on pääosin saavutettu, hallinnollisissa tavoitteissa on ollut haasteita.

Tervolan kunnan tilinpäätös osoittaa 1,9 miljoonaa euroa ylijäämää. Ylijäämään olennaisesti vaikuttaa valtion myöntämät poikkeukselliset Covid-19 pandemian tuet ja osakkuussähkön myynnin merkittävä tuotto. Tervolan kunnalle aiheutuneista pandemian kuluista ei ole käytettävissä euromääräistä yhteenvetoa.

Tervolan kunnan henkilöstössä on ollut merkittävästi vaihtuvuutta. Johtavan henkilöstön vaihtuvuus vaikuttaa koko työyhteisöön, asioiden sujuvaan hoitamiseen sekä heijastuu työn tehokkuuteen ja työhyvinvointiin.

## 2. EDELLISTEN VUOSIEN ARVIOINTIKERTOMUSTEN JOHDOSTA TEHTYJEN TOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Vuotta 2020 koskeva arviointikertomus on tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti merkitty tiedoksi kunnanvaltuustossa 28.6.2021. Kunnanhallitus on pyytänyt valtuuston edellyttämät selvitykset arviointikertomuksen johdosta ja saattanut ne valtuuston käsiteltäväksi 25.10.2021. Selvitykset on merkitty tiedoksi valtuustossa 4.11.2021.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2020 arviointikertomuksessa esitettyihin havaintoihin on reagoitu. Seuraaviin kohtiin kiinnitämme edelleen huomiota:

- \* Teknisen toimen henkilöstöressurssin vaihtuvuus ja vaje jatkuu edelleen ja syitä tähän tulisi selvittää. Henkilöstön vaihtuvuus on vaikuttanut toimialan valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumiseen.
- \* Kuntastrategian toteuttamiseen tulee edelleen kiinnittää huomiota; kuntastrategian tavoitteiden mittareita tulisi edelleen tarkastella sellaisiksi, jotka edesauttavat tavoitteiden saavuttamista. Kuntastrategian laajuus vaikeuttanee toteuttamista ja tavoitteiden saavuttamista.
- \* Julkisen liikenteen tukemista ei tule vähentää, kun halutaan vaikuttaa asumisviihtyvyyteen ja kunnan asukaslukuun. Asiointipalveluliikenne on säilytettävä ja tiedotettava riittävästi.
- \* Tarkastuslautakunnalle esitetyt perusterveydenhuollon korjaustoimenpiteet eivät ole olleet riittävät.
- \* Kunnan yleisten alueiden suunnitelmallista kehittämistä ei ole edelleenkään tehty henkilöstövajeen vuoksi.
- \* Vapaa-aikatoiminnassa korona vaikutti edelleen toimintoihin negatiivisesti.



Työttömien osuus työvoimasta hieman väheni. Työttömyysasteen 10 %:n tavoite ei aivan täytynyt. Työttömyyden hoitoon tulee edelleen kiinnittää huomiota. Väestö vähentyi edellisvuosien mukaisesti, vähennys oli 43 asukasta. Kunnan tavoite väestömäärän kasvamiseksi ei toteutunut.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan toiminnan kehittämistavoitteisiin tulee voimakkaasti panostaa, jotta kunnan asukasmäärän kehitys kääntyisi positiiviseksi.

Tarkastuslautakunta arvioi, että työttömien osuus työvoimasta on vähentynyt v. 2021 aikana.

## 3.2. Toiminnalliset tavoitteet

### 3.2.1. Painopistealueiden tavoitteiden toteutuminen

#### Kunnanhallitus

Kunnanhallituksen vaikuttavuustavoitteista työttömyysasteen nostaminen tavoitetasolle ei toteutunut huolimatta siitä, että uusia yrityksiä tuli 26 kpl. Kunnan aktiivisen viestinnän ja markkinoinnin kehitys oli positiivista; kunnan verkkosivujen uudistus ei täysin toteutunut asetetun tavoitteen mukaisesti v. 2021.

Kunnanhallituksen prosesseissa työllisyydenhoidon tavoitteet pääosin toteutuivat lukuun ottamatta kunnan työllistämismahdollisuuksien selvittämistä. Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin käyttöönotto ei toteutunut.

Kunnanhallituksen voimavarojen ja talouden tavoitteista taksojen ja maksujen tarkistus ei toteutunut.

Kunnanhallituksen uudistumisen ja henkilöstön tavoitteet toteutuivat osittain; lukuun ottamatta koulutuspäivien ja osastopalavereiden määrää. Kehityskeskusteluja ei pidetty, vaikka tavoitetaso kehityskeskusteluille oli 100 %.

Tarkastuslautakunta arvioi, että taksojen ja maksujen tarkistus ei ole toteutunut viime vuosina tavoitteesta huolimatta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kehityskeskustelut tulee toteuttaa säännöllisesti mm. työhyvinvoinnin ja työyhteisön toimivuuden parantamiseksi.

## Elinkeinojen kehittäminen

Kunnanhallituksen alaisista toiminnoista tarkastuslautakunnan painopistealueena oli elinkeinojen kehittäminen.

### *Elinkeinojen kehittäminen*

Tarkastuslautakunta on arvioinut Tervolan kunnan elinkeinojen kehittämistä. Tervolan kunnan strategiassa Tervolan kunnan toimintaa ohjaavia arvoja ovat yrittäjähenkisyydessä mm.

- kehittää yritysten toimintaympäristöä ja toimintaedellytyksiä
- edistää monipuolisen elinkeinorakenteen ja elinvoimaisuuden toteutumista
- olla aktiivinen markkinoinnissa ja tiedottamisessa.

Kuntastrategian pohjalta on laadittu elinkeino-ohjelma 4 vuotta sitten. Viimeisin yritystutkimus on toteutettu v. 2018.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Tervolan kunnan elinkeino-ohjelma tulee päivittää.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan tulee paremmin informoida alueen yritysten palvelutarjonnasta, esim. yritysluettelon avulla.

## Konserniyhteisöistä

### *Tervolan Vuokratalot Oy*

Tervolan Vuokratalot Oy:n toiminnan tavoitteena on tarjota Tervolan kuntalaisille ja kuntaan muuttaville riittävän tasokasta asumispalvelua viihtyisässä ympäristössä kohtuulliseen hintaan. Tervolan kunnan strategiasta peilautuu tavoitteita yhtiölle, kun kunnan tavoite on lisätä houkuttelevuutta ja vetovoimaisuutta; asuntojen tulee olla siinä kunnossa, että ne helpottavat muuttamista kuntaan ja suorastaan houkuttelevat asumaan Tervolassa. Tavoitteita suunnittelukaudelle 2021 – 2023 on mm. että yhtiö jatkaa asuntokannan päivittämistä nykyajan asumisen vaatimustason mukaiseksi ja nostaa asuntojen käyttöaste 91 %:iin suunnittelukauden loppuun mennessä.

Tervolan Vuokratalot Oy:n asetetut vuositavoitteet ovat toteutuneet osin. Yhtiön liikevaihto jäi budjetoidusta 62 t€ toteutuen 1 192 t€:n määräisenä. Budjetoitu tilikauden tulos oli 74 t€, toteuma oli 0 €. Tervolan kunta oli myöntänyt v. 2019 yhtiölle 1 200 000,00 euron lainan vuosien 2019 – 2022 investointeihin 25 vuoden laina-ajalla.

Kiinteistöt ovat heikossa kunnossa, mikä lisää merkittävästi remontointikustannuksia. Asuntoja on jouduttu laittamaan pois käytöstä, koska ne eivät täytä asumisen edellytyksiä. Asuntojen remontointia on hidastanut yllättävä tarve vesikattojen korjaukseen. Huoneistojen käyttöaste toteutui 84,8 %:n määräisenä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Tervolan Vuokratalot Oy:n tulee ryhtyä konkreettisiin toimenpiteisiin huonokuntoisten kiinteistöjen osalta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että yhtiön tulee panostaa vuokrattujen asuintalojen ympäristön viihtyisyyteen.

#### *Tervolan Vesi Oy*

Tervolan Vesi Oy:n toiminnan tavoitteena on toimittaa asiakkailleen terveydelliset ja fysikaaliset laatutavoitteet ja laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ja käsittelee vastaanottamansa asiakkaiden jätevedet valvontaviranomaisten toimesta määrättyjen lupaehtojen mukaisesti.

Tavoitteita suunnittelukaudelle 2021 – 2023 on mm.

- yhtiön taksat ja maksut säilyvät kilpailukykyisinä verrattuna naapurikuntiin
- rakennetun viemäriverkoston piirissä olevien talouksien liittymisaste on 100 %
- verkon valvontalaitteistoa kehitetään siten, että häviävän veden vuotopaikat selviävät ja valvontatietojen perusteella laaditaan suunnitelma vesijohtoverkon saneerauksesta aikatauluineen.

Yhtiön korjausvelka on n. 3,8 miljoonaa euroa; vuoden 2021 aikana korjausvelkaa ei ole saatu pienennettyä, koska toiminnassa oli keskitytty verkostovuotojen paikantamiseen.

Tervolan Vesi Oy:n talousarvion tavoitteet eivät toteutuneet; mm. liiketappio oli -37 t€, kun budjetoitu liikevoitto oli 50 t€. Tervolan Vesi Oy on fuusioitu Tenergia Oy:hyn 1.12.2021, jonka myötä toiminimi muuttui Tervolan Energia ja Vesi Oy:ksi.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Tervolan Vesi Oy:n, nyt Tervolan Energia ja Vesi Oy:n, tulee panostaa häviöveden selvittämiseen ja vesijohtoverkoston merkittävän korjausvelan pienentämiseen vesiliiketoiminnan tuloksen parantamiseksi.

### 3.2.2. Sosiaali- ja terveyslautakunta

Sosiaali- ja terveyslautakunnan alaisista palveluista oli painopistealueena sosiaali- ja terveystoimen johto sekä erikoissairaanhoido.

#### *Sosiaali- ja terveystoimen johto*

Tarkastuslautakunta ei ole saanut kirjallista aineistoa arvioidakseen Tervolan kunnan sosiaali- ja terveystoimen johtoa.

Tarkastuslautakunta on kuullut sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtajaa ja kunnanjohtajaa. Kuulemisen pohjalta merkittävä ongelma on ollut työyhteisöjen sisällä olleet ristiriidat (mm. kantelu työpaikkakiusaamisesta AVI:lle). Ulkopuolinen selvittäjä on antanut asiasta raportin, jonka jakelusta ei ole tarkempaa tietoa.

Johtavat viranhaltijat ovat olleet arviointivuonna virkavapaalla. Henkilöstössä on ollut nopeaa vaihtuvuutta ja ammattitaitoisen henkilöstön vajetta. Toimintakate toteutui -181 t€:n määräisenä, talousarviossa toimintakate oli -238 t€.

Tarkastuslautakunta arvioi, että sosiaali- ja terveystoimen johto oli virkavapaalla merkittävässä määrin, mikä on aiheuttanut toiminnallisia vaikeuksia sosiaali- ja terveystoimen arjessa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että nopea vaihtuvuus on aiheuttanut osaamisvajetta ja toiminta on ollut riskialtista palvelun saajien kannalta.

Tarkastuslautakunta arvioi, että varhaiseen puuttumiseen tulisi kiinnittää huomiota vakavien ongelmien ennaltaehkäisemiseksi.

#### *Erikoissairaanhoido*

Tarkastuslautakunnalle ei ollut varsinaista erikoissairaanhoidon esittelyä, koska kunnan johtava lääkäri oli virkavapaalla ja sijainen hoiti vain hallintolääkärin tehtävät. Tarkastuslautakunta kuuli erikoissairaanhoidon taloudesta lyhyesti kunnanjohtajalta.

Erikoissairaanhoidon toimintakatteen määrä oli talousarviossa 5,2 miljoonaa euroa, toteuma oli 5,3 miljoonaa euroa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että erikoissairaanhoido on pysynyt talousraameissa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että koronalla lienee vähentävä vaikutus erikoissairaanhoidon kustannuksiin.



### 3.2.3. Tekninen lautakunta

Teknisen lautakunnan alaisista palveluista oli tarkastuslautakunnan arvioinnin painopistealueena tekninen johto ja kiinteistöt.

#### *Tekninen johto*

Tervolan kunnan teknisen johdon tulosalueeseen kuuluvat teknisen osaston hallintopalvelut sekä teknisen lautakunnan kokoustoiminta. Tavoitteena on teknisten palvelujen ylläpitäminen ja kehittäminen luotettavalla, tehokkaalla ja taloudellisella tavalla.

Ennakointia suunnittelussa ei ole voitu toteuttaa henkilöstön vaihtuvuudesta johtuen. Osaavan työvoiman saatavuus ja pysyvyys on ollut haasteena usean vuoden ajan. Esi- ja hankesuunnitelmien laadinnassa ei saavuteta tavoitteita henkilöstön vaihtuvuudesta johtuen. Tuottavuuden kehittämiseksi ei pystytä tekemään suunnitelmallisia töitä henkilöstön vaihtuessa usein. Vajaa henkilöstöresurssi ei ole mahdollistanut teknisen johdon ennakoivaan ja suunnitelmalliseen työskentelyyn.

Tarkastuslautakunta arvioi, että riittävään henkilöstöresurssiin tulee panostaa, sillä vaihtuvuus jatkuu edelleen ja vaikuttaa mm. henkilöstön jaksamiseen ja teknisen toimen tehtävien hoitamiseen.

#### *Kiinteistöt*

Tarkastuslautakunnan arvioinnin kohteena oli teknisen lautakunnan alaiset kiinteistöt.

Kiinteistöjen tulosalue sisältää keskitetyn kiinteistönhuollon, rakennukset ja huoneistot, maa-alueet ja asumisen. Tavoitteena on pitää kunnan kiinteistöt käyttökuntoisina ja tarjota asianmukaiset, viihtyisät, terveelliset ja turvalliset toimi- ja asuintilat.

Suunniteltua koulukiinteistön lämmitystapamuutosta ei toteutettu suunnitellussa aikataulussa ja rakennushankkeiden suunnittelutöitä ei ole kyetty hoitamaan aikataulussa. Terveyskeskuksen laajennusurakka siirtyy vuodelle 2022. Ns. Lapin Saven kiinteistössä on toteutettu mm. olennainen kattoremontti. 'Virkailijan talojen 3 ja 4' käyttö jatkossa on hyvä selvittää.

Hankkeiden ennakointi on suuri haaste henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi. Tarkemmalla ja laajemmalla kiinteistöjen huolto- ja korjaussuunnitelmalla ennakoitaisiin mm. korjaustarpeet.

Kunnan maa-alueiden tiedot ovat epämääräisesti saatavissa eri kansiorakenteissa eikä seurantaa helpottavia työkaluja ole juurikaan käytössä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan kiinteistöjen suunnittelussa, rakentamisessa ja korjaamisessa tulee olla ammattitaitoista osaamista ja ajantasaista tietoa mm. kiinteistöjen korjaustarpeista.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan omistamista kiinteistöistä tulee ylläpitää ajantasaista, kattavaa rekisteriä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että nykyinen henkilöstöresurssi ei riitä pitkän tähtäimen suunnitteluun, mikä mahdollistaisi kunnan kiinteistöjen suunnitelmallisemman ja taloudellisemman hoidon.

### 3.2.4. Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta tarjoaa kuntalaisille myönteisiä mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja osallistumiseen ylläpitämällä ja kehittämällä varhaiskasvatus-, koulutus-, kirjasto- ja vapaa-aikapalveluita.

Sivistyslautakunnan alaisista palveluista oli painopistealueena varhaiskasvatus.

#### *Varhaiskasvatus*

Varhaiskasvatuksen vastuualueeseen kuuluu varhaiskasvatuksen järjestäminen päiväkodissa, ryhmäperhepäiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Lisäksi vastuualueeseen kuuluu Kelan kautta maksettava lastenhoidon tuki ja palvelusetelillä hankittava yksityinen varhaiskasvatus.

Tervolan kunnan strategia korostaa lapsi- ja perhemyönteisyyttä ja hyviä, kattavia palveluita.

Varhaiskasvatuksen ryhmät ja tilat ovat lähes täynnä ja asiakasmääriä ei voi tarkkaan ennustaa.

Vuoden 2021 talousarviossa varhaiskasvatuksen toimintakate oli -1 163 tuhatta euroa, toteuma oli -994 tuhatta euroa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että varhaiskasvatus on suoriutunut hyvin tehtävistään ja pystynyt vastaamaan palvelutarpeeseen hyvin.

### 3.3 Talouden strategiset tavoitteet

Taloutta koskeva strateginen linjaus oli tasapainoinen talous.

Tulos- ja rahoituslaskelman tunnusluvut ovat kehittyneet alla olevan taulukon mukaisesti:

Emokunta:

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Vuosikate € / asukas	1233	606	123	477	647	1 101
Vuosikate / poistot, %	188,2	154,0	27,8	121,7	150,3	249,1
Investointien tulorahoitus, %	422,6	182,3	32,9	109,2	307,3	682,8
Kassan riittävyys, pv	136,5	107,5	98,8	107,1	98,6	85,6

Taseen tunnusluvut kehittyivät seuraavan taulukon mukaisesti:

Emokunta:

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	78,8	77,2	75,4	76,6	76,3	76,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	24,9	27,5	31,6	27,5	26,6	24,4
Kertynyt yli/alijäämä per asukas	5808	5069	4661	4469	4326	4154
Lainakanta per asukas	990	986	979	801	846	900

Kuntakonserni:

	2021	2020	2019	2018	2017	2016
Omavaraisuusaste, %	64,2	60,3	59,6	61,0	60,6	58,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	34,1	38,1	39,2	36,8	36,8	37,2
Kertynyt yli/alijäämä per asukas	6672	5795	5407	5723	5675	5100
Lainakanta per asukas	2206	2326	2268	2136	2193	3033

Tarkastuslautakunta arvioi, että Tervolan kunnan talous osoittaa positiivista kehitystä. Kunnan omavaraisuus on kasvanut edellisistä vuosista. Lainakanta on pysynyt talousarvio raameissa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan taloudellinen asema on vakavarainen ja maksukyky on hyvä.

Tarkastuslautakunta arvioi, että Tervolan kunnan taloustilanne antaa mahdollisuuksia palveluiden kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

### 3.4 Tuloskehitys ja investoinnit

Tervolan kunnan 1,9 M€:n ylijäämävaiheeseen tulokseen vaikutti olennaisesti mm. saatujen maksutuottojen (+0,5 M€) sekä tukien ja avustusten (+0,6 M€) kasvu edellisvuodesta. Myös rahoitustuotot (+0,6 M€) kasvoivat edellisvuodesta, johtuen Lapin Sähkövoima Oy:n osakkuussähkön tuoton kasvusta. Lisäksi investointien poistoeroja purettiin 0,3 M€, kun edellisvuonna kirjattiin poistoerokulua 0,3 M€.

Toimintakate -20,9 M€ kasvoi 0,8 M€ edellisvuodesta. Verotulot ja valtionosuudet 23,7 M€ kasvoivat myös 0,4 M€ edellisvuodesta. Vuosikate 3,6 M€ puolestaan kasvoi 1,8 M€ edellisvuodesta. Tilikauden tulos toteutui 1,7 M€ määrällisenä ja varusten sekä poistoerojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostui 1,9 M€, mikä oli 1,6 milj.€ suurempi kuin talousarviossa oli ennakoitu.

Investointeja tehtiin kaikkiaan 0,8 M€, kun edellisellä kaudella investointien määrä oli 1,0 M€.

Vuonna 2021 emokunnassa lainakanta €/asukas toteutui 990 €:n määrällisenä ja kuntakonsernissa vastaavasti 2 206 €:n määrällisenä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että talousarvion mukainen tilikauden ylijäämä ylittyi 1,6 M€:lla, josta osan olisi voinut ennakoita talousarviota laadittaessa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että investointikustannusten toteutuma jäi 1,5 M€ talousarviosta. Suunnitellut investoinnit tulisi pyrkiä toteuttamaan ajallaan.

#### 4. HENKILÖSTÖ

Tervolan kunnan vuoden 2021 strategisissa tavoitteissa oli painopistealueina mm. osaava ja ammattitaitoinen, oppiva sekä hyvinvoiva ja työkykyinen henkilöstö.

Henkilöstön määrä kasvoi 1 henkilöllä päättyneenä tilikautena ollen 288 henkilöä vuoden 2021 lopussa, joista vakinaisessa palvelussuhteessa oli 207 henkilöä eli 71,9 %. Kokonaishenkilöstön määrä ilman Suomen Terveystalolle siirtyneitä oli 275 henkilöä.

Tilikauden henkilöstökulut olivat kokonaisuudessaan 11,73 miljoonaa euroa (11,7 miljoonaa euroa vuonna 2020).

Henkilöstön sairauslomapäivien määrä nousi 2,0 päivällä henkilöä kohden vuoteen 2020 verrattuna; henkilöä kohden laskettuna sairauslomapäiviä oli keskimäärin 17,1 päivää (edellä mainitussa ei ole huomioitu Terveystalolle siirtyneitä).

Tarkastuslautakunta arvioi, että sairauspoissaolojen syihin tulee kiinnittää erityistä huomiota esim. ns. varhaisen puuttumisen mallilla. Poissaoloihin on voinut osaltaan vaikuttaa Covid19 -pandemia.

Tarkastuslautakunta toteaa, että viihtyvyyden sekä asuntojen kunnan ja saatuuden parantaminen voi lisätä henkilöstön muuttohalukkuutta paikkakunnalle.

## 5. TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEIDEN ARVIOINTI

Mikäli kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Tervolan kunnan taseessa oleva ylijäämä 31.12.2021 on 16,7 M€ (2020: 14,8 M€). Asukasta kohti laskettuna ylijäämä on 5 808 euroa. Tasapainotuksen toteutumisen arviointiin ei ole tarvetta.

## 6. SIDONNAISUUSILMOITUKSET JA -REKISTERI

Sovellettava lainsäädäntö

Kuntalaki säätelee luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden ilmoitusvelvollisuutta sidonnaisuuksista. Sääntelyn tarkoituksena on kunnan päätöksenteon avoimuuden ja läpinäkyvyyden edistäminen. Sidonnaisuuksien ilmoittamisella ja rekisterin julkistamisella pyritään turvaamaan luottamus hallinnon riippumattomuuteen ja puolueettomuuteen. Tämä uudistus ei kuitenkaan vaikuta henkilön velvollisuuteen ilmoittaa esteellisyydestä asioiden käsittelyssä. Sidos ei välttämättä estä osallistumasta päätöksentekoon.

Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä ovat kunnanhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, lautakuntien puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat sekä maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia tehtäviä hoitavien toimielinten jäsenet. Velvollisuus koskee myös varajäseniä. Velvollisuutta ei sovelleta luottamushenkilöiden läheisiin.

Viranhaltijoista ilmoitusvelvollisuuden piirissä ovat kunnanjohtaja sekä kunnanhallituksen ja lautakuntien esittelijät. Viranhaltijoiden on lisäksi ilmoitettava sivutoimistaan.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan käsitellyt kaikki saapuneet ilmoitukset ja tarvittaessa niihin on pyydetty korjauksia ja täydennyksiä. Voimassa olevat sidonnaisuusilmoitukset on päivitetty. Ilmoitukset on lisätty kunnan nettisivuilla olevaan linkkiin "sidonnaisuusilmoitukset".

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaikki henkilöt, jotka ovat velvollisia antamaan sidonnaisuusilmoituksensa, eivät ole toimittaneet sidonnaisuustietoaan useammasta huomautuksesta huolimatta.

## 7. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan kunnan taloustilanne näyttää erinomaiselta, mutta huolta herättää henkilöstöresurssit sekä henkilöstön työssäjaksaminen. Tämä heijastuu palveluiden saatavuuteen ja toimivuuteen sekä investointien toteutumiseen.

Tarkastuslautakunnan käsityksen mukaan Tervolan kunnan toimintakertomus ja tilinpäätös antavat oikean ja riittävän kuvan Tervolan kunnan taloudellisesta asemasta ja toiminnasta.

Tervolassa 27. päivänä toukokuuta 2022

  
Matti Vaajoensuu  
puheenjohtaja

  
Juha Volotinen  
  
Paula Karjalainen

  
Arja Heikkinen  
  
Maija-Liisa Ekorre